

Iedzīvotājiem nav pietiekami daudz naudas, lai iepirktos legāli

Ieviešot ierobežojumu akcīzēto preču pārvadāšanai no trešajām valstīm, diez vai šāds solis tika kārtīgi izanalizēts, pārdomāts.

Jebkurā gadījumā jēga no minētajiem grozījumiem ir tikai kārtējais «ķeksītis» cīņā ar ēnu ekonomikas apkarošanu. Bet, vai ēnu ekonomika izveidojās no tā, ka kāds veda tās divas paciņas cigarešu vai 10 litrus degvielas pārnēsājamā tvertnē? Problēma lielā mērā ir faktā, ka cilvēkiem nav atbilstošu ienākumu, lai pirktu legālo produkciju, un akcīzes nodokļa likmes mums pēdējā laikā ir tikai augušas un acīmredzot vēl augs. Tāpat aug arī degvielas cenas, ko cilvēki nevar atļauties un tāpēc meklē dažādus līdzekļu optimizācijas ceļus. Daļa cil-

Kārlis Ketners
RTU profesors, bijušais VID
ģenerāldirektors

” **Latvijā vienmēr, apkarojot ēnu ekonomiku, trūkst labā, legālā ceļa, ko cilvēkiem piedāvāt.**

vēku tādā veidā pamanās arī nopelnīt sev iztiku. Vismaz daļa no viņiem nepretendē uz noteiktu sociālo palīdzību

– viņi var apgādāt paši sevi «naturālās saimniecības» veidā. Tādējādi šiem cilvēkiem paralēli jau zināmajiem aizliegumiem vajadzēja piedāvāt kādu alternatīvu, kādu citu variantu. Latvijā vienmēr, apkarojot ēnu ekonomiku, trūkst labā, legālā ceļa, ko cilvēkiem piedāvāt. Piemēram, varētu cilvēkiem piedāvāt mikrokrēdītus, iespēju pieteikties uz atvieglojumiem uzņēmējdarbības uzsākšanai, atvieglotai pieejai ES fondu līdzekļiem un attiecīgi arī projektu īstenošanai.

Cilvēki, kas izdomājuši minēto veidu, kā nopelnīt, ir pietiekami uzņēmīgi, lai varētu nodarboties arī ar citiem projektiem.

Nelikumīga tirdzniecība nekādā gadījumā nav attais-

nojama. To attaisnojot, mēs varētu runāt arī par zagļa attaisnošanu, kurš kaut ko nelielu ir nozagzis veikalā, turklāt tikai apēšanās. Piemēram, netiek taču attaisnota maizītes nozagšana, lai varētu paēst, it īpaši, ja šādas darbības notiek nepārtraukti. Tas, kas notiek uz robežas, ir salīdzināms ar situāciju, ja sistemātiski tiktu iets uz veikalu, lai paņemtu pa maizes klaipam tāpēc, ka nav, ko ēst.

Tas, kā pietrūkst valsts tautsaimniecības politikā, ir jautājums – ar ko aizstāt šo nodarbi? Neticu, ka tīri no labas dzīves cilvēks sēdēs neapsildītā automašīnā pierobežā, lai no valsts izbrauktu un jau tūlīt atkal iebrauktu, jo viņam tas patīk un ļauj ļoti daudz «uzvārties».